

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/306/2021
Identifikačné číslo spisu:	1205207145
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1205207145.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Stavebné bytové družstvo Bratislava II, IČO: 00 169 382, so sídlom Strojnícka 8, Bratislava proti žalovanej: F. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, B. právne zastúpenej JUDr. Martinom Kovácsom, advokátom so sídlom Ružová dolina 613/17, 821 08 Bratislava, v konaní o zaplatenie 83,82 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č.k. 7Co/155/2017-588 zo dňa 28.04.2021, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej „odvolací súd“) zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava II Okresného súdu Bratislava II č.k. 17C/187/2005-527, zo dňa 31.03.2016 (ďalej „súd prvej inštancie“) v napadnutej časti, ktorou súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 107,05 eur spolu s 11% ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 30.03.2004 do zaplatenia podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 83,82 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 11% ročne zo sumy 83,82 eur od 30.03.2004 do zaplatenia. Vo zvyšku žalobu zamietol. V zostávajúcej napadnutej časti, ktorou súd prvej inštancie zamietol vzájomnú žalobu žalovanej o zaplatenie 473,03 eur, rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Predmetom konania bolo zaplatenie nedoplatku z vyúčtovania za služby spojené s užívaním bytu, ktorého nájomníčkou je odporkyňa. Navrhovateľ sa v konaní domáha zaplatenia nedoplatku vo výške 191,99 eur, odporkyňa bola toho názoru že za obdobie od 01.01.2002 do 31.02.2002 je vznikol v súvislosti s užívaním bytu nie nedoplatok ale preplatok vo výške 473,03 eur, na zaplatenie ktorej sumy žiadala zaviazat' navrhovateľa vzájomným návrhom.

2. Odvolací súd považoval za dôvodnú námietku odvolateľky vo vzťahu k účtovaniu položky „odmena zástupcu vlastníkov bytov“ a „daň z nehnuteľnosti“ v rámci vyúčtovania za rozhodné obdobie. Podľa

názoru odvolacieho súdu bolo potrebné v danom prípade vyhodnotiť uvedené účtované položky ako položky, ktoré sa vzťahujú len na vlastníkov bytov, pričom žalobkyňa nebola vlastníkom bytu v rozhodnom období, ale jeho nájomcom. Bolo preto potrebné rozlíšiť nájomný vzťah medzi prenajímateľom a nájomcom a vzťah medzi správcom bytového domu a vlastníkom bytu ako aj práva a povinnosti z nich vyplývajúce. Uvedené položky účtované žalovaným totiž nepredstavovali úhrady spojené s nájomom bytu, ale s jeho vlastníctvom, preto žalobkyňa nebola povinná tieto položky uhradiť. Ide o položky, ktoré znalec prevzal z vyúčtovania a uviedol v znaleckom posudku (č.l. 410) ako náklad vypočítaný znalcom v sume 221,30 Sk (náklady zástupcov vlastníkov) a v sume 478,62 Sk (daň z nehnuteľnosti), spolu 699,92 Sk, ktoré bolo treba odpočítať z celkových nákladov (50.425 Sk - 699,92 Sk = 49.725,08 Sk). Následne odpočítaním celkových platieb od celkových nákladov (49.725,08 Sk - 47.200 Sk) vznikne nedoplatok žalovanej za rozhodné obdobie vo výške 2.525,08 Sk, t.j. 83,82 eur. Súd prvej inštancie v tejto časti vec nesprávne právne posúdil, preto odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 83,82 eur spolu s uplatneným úrokom z omeškania vo výške 11% ročne od 30.03.2004 do zaplatenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

3. Ustanovený znalec vo svojom znaleckom posudku číslo 1/2013 dospel k záveru, že žalovaná ako nájomníčka trojizbového bytu nachádzajúceho sa v B. na C. číslo XX, ktorý vznikol zlúčením garsónky číslo XXX a bytu číslo XXX na základe rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia Bratislava II vykazuje za rok 2002, t.j. za obdobie od 01.01.2002 do 31.12.2002 nedoplatok vo výške 107,05 eur. Odvolací súd vo vzťahu k námietkam žalovanej, týkajúcich sa znaleckého posudku č. 1/2013 vypracovaného znaleckou organizáciou Appraisal services s.r.o. na preskúmanie správnosti vyúčtovania žalobcu zo dňa 18.10.2006 a vyčíslenia nedoplatku, prípadne preplatku pripadajúceho na žalovanú ako nájomníčku, odvolací súd konštatoval, že k spochybneniu výsledkov znaleckého dokazovania a následnej potrebe výsluchu súdom ustanoveného znalca nepostačujú všeobecné nepodložené námietky a ničím neodôvodnená nespokojnosť jednej zo strán so záverom znalca. Podľa názoru odvolacieho súdu musí mať požiadavka hospodárnosti a efektívnosti konania prednosť pred vyhovením každej, navyiac nezrozumiteľnej a ničím neodôvodnenej námietke strany sporu proti výsledkom znaleckého dokazovania, za situácie, keď znalecký posudok nevykazuje znaky neobjektívnosti alebo zjavnej nesprávnosti z hľadiska použitia právnych predpisov a znaleckých metód, s poukazom na možnosť žalovanej uviesť všetky námietky a pochybnosti vo vzťahu k predmetnému vyúčtovaniu nedoplatku (ktorými sa znalec podrobne zaoberal) a s poukazom na možnosť poskytnutia všetkých podkladov potrebných na vypracovanie posudku. Neodôvodnené a ničím nepodložené tvrdenia preto nemôžu byť dôvodom na nariadenie ďalšieho kontrolného znaleckého dokazovania.

4. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná v zastúpení advokátom včas dovolanie z dôvodu, že žalobca ako strana sporu nemal spôsobilosť samostatne konať v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, podľa § 420 písm. c) CSP a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420, písm. f) CSP. Súčasne podľa § 444 ods.1 CSP návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

5. Dovolateľka uviedla, že z obsahu podanej žaloby vyplývalo, že by malo ísť o podanie právnickej osoby, a to Stavebné bytové družstvo Bratislava II., so sídlom Strojnícka 8, 827 01 Bratislava, IČO: 00 169 382, reg. u OS Bratislava I, oddiel: Dr, vložka č.: 21/B. Po preskúmaní obsahu podanej žaloby bolo zistené, že žalobca pri podaní žaloby ako aj počas konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca. Išlo o vadu konania, ktorú bol súd prvej inštancie povinný skúmať z úradnej povinnosti kedykoľvek za konania. Vytážením údajov z obchodného registra bolo zistené, že v období od 17.05.1995 do 30.06.2005 bolo konanie žalobcu upravené tak, že: „Za predstavenstvo koná navonok predseda a podpredseda družstva alebo iný poverený člen predstavenstva. Predsedu počas jeho neprítomnosti zastupuje pri rokovaní predstavenstva podpredseda. Právne úkony predstavenstva, pre ktoré je predpísaná písomná forma, podpisujú za družstvo aspoň dvaja členovia predstavenstva.“ Z uvedeného je zrejmé a nesporné, že v období od 17.05.1995 do 30.06.2005 bol žalobca oprávnený konať len vtedy, ak konal prostredníctvom najmenej dvoch osôb, a to predsedu a podpredsedu predstavenstva s tým, že podpredseda družstva mohol byť zastúpený iným povereným členom predstavenstva. Spôsob konania za predstavenstvo vyjadrený logickou konjunkciou „a“ vyjadruje obligatórnu podmienku spoločného konania najmenej dvoch členov predstavenstva, z ktorých aspoň jeden musí byť predsedom predstavenstva. Dovolateľka v zastúpení advokátom súčasne

uviedla podrobný právny rozbor konania v mene právnickej osoby.

6. Na základe uvedených skutočností mala žalovaná za to, že vo veci je daný dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. c/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov. Žalovaná je názoru, že časť vety „strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu“ nemôže byť vykladaná reštriktívne, nakoľko akýkoľvek výklad procesnej právnej normy, ktorý by v konečnom dôsledku smeroval k obmedzeniu rozsahu práv strany konania by bol v rozpore so základným právom na súdnu alebo inú právnu ochranu v zmysle Cl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

7. Procesnou spôsobilosťou sa označuje spôsobilosť účastníka samostatne alebo prostredníctvom svojho zvoleného zástupcu vykonávať pred súdom procesné úkony. Túto spôsobilosť majú účastníci v zásade v tom rozsahu, v akom majú spôsobilosť na právne úkony podľa hmotného práva. Právnické osoby pred súdom môžu konať len prostredníctvom fyzických osôb. Podľa existujúcej judikatúry (napr. uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 17.01.2019 sp. zn.: II. ÚS 11/2019-16) nedostatok procesnej spôsobilosti u právnickej osoby môže nastať, iba ak tu nie je žiadna osoba, ktorá by mohla za ňu konať pred súdom, napr. ide o takú situáciu, keď právnická osoba nemá v rozpore so zákonom ustanovený štatutárny orgán alebo ak konateľ resp. konatelia fyzické osoby ako štatutárny orgán sú pozbavení tejto spôsobilosti alebo majú obmedzenú spôsobilosť. V prejednávanom prípade však bola daná vada nedostatku procesnej spôsobilosti tak počas konania, ako aj pri podaní žaloby. Odhliadnuc od skutočnosti, že bola podaná neoprávnenou osobou, nie je zrejmé, z akého dôvodu súdy v konaní bežne prihliadali na procesné úkony žalobcu, ktoré vykonával len jeden člen štatutárneho orgánu žalobcu. Vo veci tak počas konania alebo bol predlžovaný stav, kedy súdy prihliadali na úkony urobené neoprávnenou osobou v konaní, keďže nešlo o úkony právnickej osoby označenej ako žalobca, alebo ak súd považoval podanie zo dňa 03.03.2005 za žalobu podanú žalobcom, potom žalobca v konaní nebol riadne zastúpený, keď v jeho mene nekonal jeho štatutárny orgán.

8. S prihliadnutím na právne závery prijaté uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.11.2020, č. k.: 3Obdo/65/2020 sa však podanie žaloby neoprávnenou osobou nepovažuje za nedostatok procesnej podmienky, ale za neodstrániteľnú vadu konania, u ktorej ratihabícia nepripadá do úvahy.

9. Dovolateľka ďalej namietala nedostatok aktívnej legitimácie žalobcu. Uviedla, že aktívna vecná legitimácia (pokiaľ by vôbec v konaní na strane žalobcu vôbec existovala), musí u žalobcu trvať počas celého konania. V zmysle ust. § 217 ods. 1 prvá alinea zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Počas odvolacieho konania sa žalovaná stala výlučnou vlastníčkou predmetného bytu. Ide o stav, ktorý v odvolacom konaní existoval od 22.05.2019, kedy bol povolený vklad vlastníckeho práva k predmetnému bytu v prospech žalovanej a ostal nezmenený do konca konania. Krajský súd v Bratislave vydal napadnutý rozsudok dňa 28.04.2021 t.j. v čase, keď mu zmena vlastníctva bytu už musela byť známa s prihliadnutím na formálnu a materiálnu publicitu katastra. Žalobca nie je správcom bytového domu „C. X - XX“. Správcom uvedeného bytového domu je podľa vedomostí žalovanej Správa domov SBD Bratislava II, s.r.o., so sídlom Strojnícka 8, 827 01 Bratislava, IČO: 35 970 740, reg. u OS Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: 38785/B. V zmysle ust. § 6 ods. 2 písm. d) zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov s tým, že na vymáhanie nedoplatkov je aktívne legitimovaný správca.

10. Dovolateľka navrhovala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a konanie zastavil, eventuálne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil Krajskému súdu V Bratislave na ďalšie konanie a priznal žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

11. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 21.09.2012 navrhoval, aby dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol. Poukazoval na to, že spolupodpisovanie sa vyžaduje iba v prípade písomných právnych úkonov, pričom podanie návrhu na začatie konania nemožno považovať za právny úkon.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dovolanie podľa § 447, písm. f) odmietol, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

Dovolanie podľa § 420 písm. c) CSP

13. Podľa § 420, písm. c) CSP Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník.

14. Podľa § 67 CSP každý môže pred súdom samostatne konať v rozsahu, v akom má spôsobilosť na právne úkony.

15. Preskúmaním veci dovolací súd zistil, že právna vada, ktorú dovolateľka tvrdila k uvedenému dovolaciemu dôvodu má charakter prekročenia oprávnenia konať v mene žalobkyne ako právnickej osoby predsedom predstavenstva pri podaní návrhu na vydanie platobného rozkazu, ktorý bol doručený Okresnému súdu Bratislava II dňa 22.03.2005 (čl. 1), kedy začalo konanie pred súdom prvej inštancie. V danom prípade nejde o otázku rozsahu spôsobilosti na právne úkony, pretože podľa § 19a ods.1 Občianskeho zákonníka „spôsobilosť právnickej osoby nadobúdať práva a povinnosti môže byť obmedzená iba zákonom“. Každá právnická osoba má preto plnú spôsobilosť na právne úkony pokiaľ jej táto spôsobilosť nebola obmedzená zákonom. Takéto obmedzenie v dovolacom konaní nebolo tvrdené a dovolací súd ho ani nezistil. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony sa v zásade týka fyzických osôb a ustanovenie § 420 písm. c) CSP chráni tieto osoby. Dovolací súd preto nezistil možnosť aplikácie dovolacieho dôvodu podľa § 420, písm. c) CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

16. Podľa § 420, písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Preskúmaním veci, dovolací súd zistil, že námietku ohľadne prekročenia rozsahu oprávnenia predsedu predstavenstva žalobcu konať v mene žalobcu žalovaná vzniesla až v dovolaní. Neurobila tak v odpore proti platobnému rozkazu zo dňa 22.06.2005 (čl.26), keď jej bol návrh na vydanie platobného rozkazu doručený ani v odvolaní zo dňa 16.05.2016 (čl. 534) proti napadnutému rozsudku krajského súdu.

18. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany sporu nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pokiaľ však táto vada nebola žalovanou vytknutá nemohlo dôjsť k znemožneniu, aby žalovaná uskutočňovala jej procesné práva a povinnosti. Ide tu o princíp subsidiarity, ktorý vyžaduje namietané tohto druhu boli vytknuté v priebehu odvolacieho konania a došlo k vyčerpaniu prostriedku nápravy. Dovolací súd poukazuje na to, že nejde tu o situáciu, kde by absentoval návrh na začatie konania, ale návrh nebol spolu podpísaný ďalším členom predstavenstva. V zmysle súdnej praxe za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v účinnom znení išlo o odstrániteľnú vadu konania, pri existencii ktorej súd musí dať žalobcovi možnosť vadu odstrániť. V prípade zrušenia napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom by sa vec vrátila do štádia riadneho súdneho konania, kde by táto vada mohla byť aj dodatočne odstránená so strany žalobcu. Podľa § 470 ods. 2, prvá veta CSP „právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované“. Dovolací súd nezistil materiálne porušenie práva na súdnu ochranu v neprospech žalovanej. Návrh na vydanie platobného rozkazu podaný dňa 22.03.2005 napriek svojej vade vyvolal účinky začatia konania. Ďalšie procesné úkony v konaní po podaní návrhu robili poverení pracovníci žalobcu.

19. Dovolací súd súčasne poukazuje na to, že právny problém aktívnej legitimácie namietanej v dovolaní má charakter zásadnej právnej otázky, ale podľa § 422 ods.1, písm. a) CSP, dovolanie podľa § 421 ods.1, nie je prípustné ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo sa neprihliada.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.